

Alueellinen sijoittuminen ja liikkuvuus

Uraseurantakyselyt 29.1 - 3.3.2019 ja 15.10 – 10.11.2019 vuosina 2013 ja 2014 AMK- tai YAMK-tutkinnon suorittaneille

Ismo Kinnunen, 26.2.2020

Tiivistelmä

Uraseurantakyselyyn vastanneiden amk- ja yamk-tutkinnon viisi vuotta sitten suorittaneiden nykyinen asuinkunta kertoo voimakkaasta alueellisesta keskittyneisyydestä merkittävimpiin kaupunkiseutuihin. Sijoittumis- ja liikkuvuuden tarkastelun perusteella amk-tutkinnon suorittaneet ovat erityisen alttiita muuttamaan ja sijoittumaan Uudellemaalle. Tulokset vahvistavat myös sen, että ammattikorkeakouluilla on suuri vaikutus sijaintimaakuntansa työvoiman ja yrittäjien kouluttajana.

Sisältö

- ✓ Uraseurantakyselyyn vastanneiden asuinpaikkakunnat (Uraseuranta-aineisto)
- ✓ Työpaikan sijaintialue valmistumisvuonna (Tilastot)
- ✓ Työpaikan sijaintimaakunta heti tutkinnon suorittamisen jälkeen vs. viisi vuotta valmistumisesta (Uraseuranta-aineisto)
- ✓ Liikkuvuus tutkinnoittain (Uraseuranta-aineisto)
- ✓ Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet työttömät työnhakijat (Tilastot)
- ✓ Havainnot ammattikorkeakouluista valmistuneiden alueellisesta sijoittumisesta

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Uraseurantakyselyyn vastanneiden asuinpaikkakunta

AMK-tutkinnon suorittaneet 2013 ja 2014

Uraseurantakyselyyn vastanneet, N = 14 690

Vastaajia (kuntien määrä)

Puolet vastaajista, yli 250 vastaajaa / kunta (11)

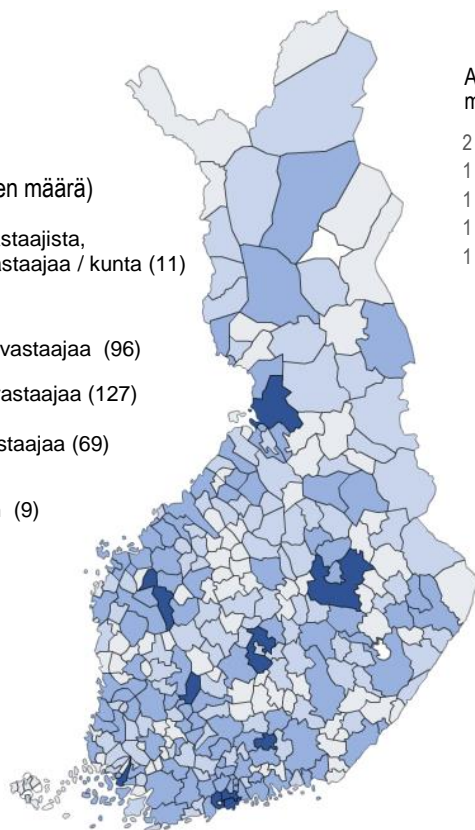
Toinen puoli

19 – 249 vastaajaa (96)

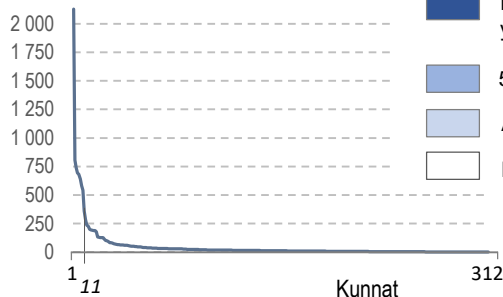
7 – 18 vastaajaa (127)

Alle 7 vastaajaa (69)

Ei yhtään (9)

AMK-vastaajien määrä

YAMK-tutkinnon suorittaneet 2013 ja 2014

Uraseurantakyselyyn vastanneet, N = 1 690

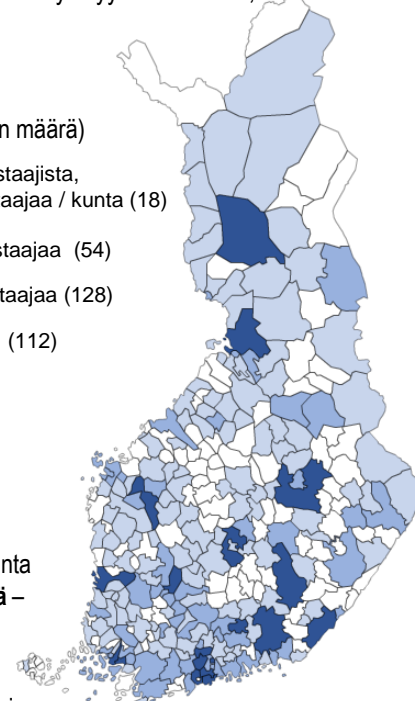
Vastaajia (kuntien määrä)

Puolet vastaajista, yli 21 vastaajaa / kunta (18)

5 – 21 vastaajaa (54)

Alle 5 vastaajaa (128)

Ei yhtään (112)

Amk- kuin myös Yamk-tutkinnon viisi vuotta sitten suorittaneiden (kyselyyn vastanneiden) nykyinen asuinkunta kertoo **voimakkaasta alueellisesta keskittyneisyydestä** – siinäkin tapauksessa, jos pääkaupunkiseutu jätettäisiin tarkastelun ulkopuolelle.

Puolet vastanneista amk-tutkinnon suorittaneista asuu 11 ja vastaavasti yamk-tutkinnon suorittaneista 18 kunnassa. Ja mikä huomionarvoista myös, yamk-tutkinnon suorittaneita vastaajia ei ollut lainkaan 1/3 -osasta Suomen kunnista!

Jos tarkastellaan kaikkien ko. vuosina valmistuneiden alueellista sijoittumista, niin tulos voimakkaasta alueellisesta keskittyneisyydestä ei juuri muuksi muutu.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

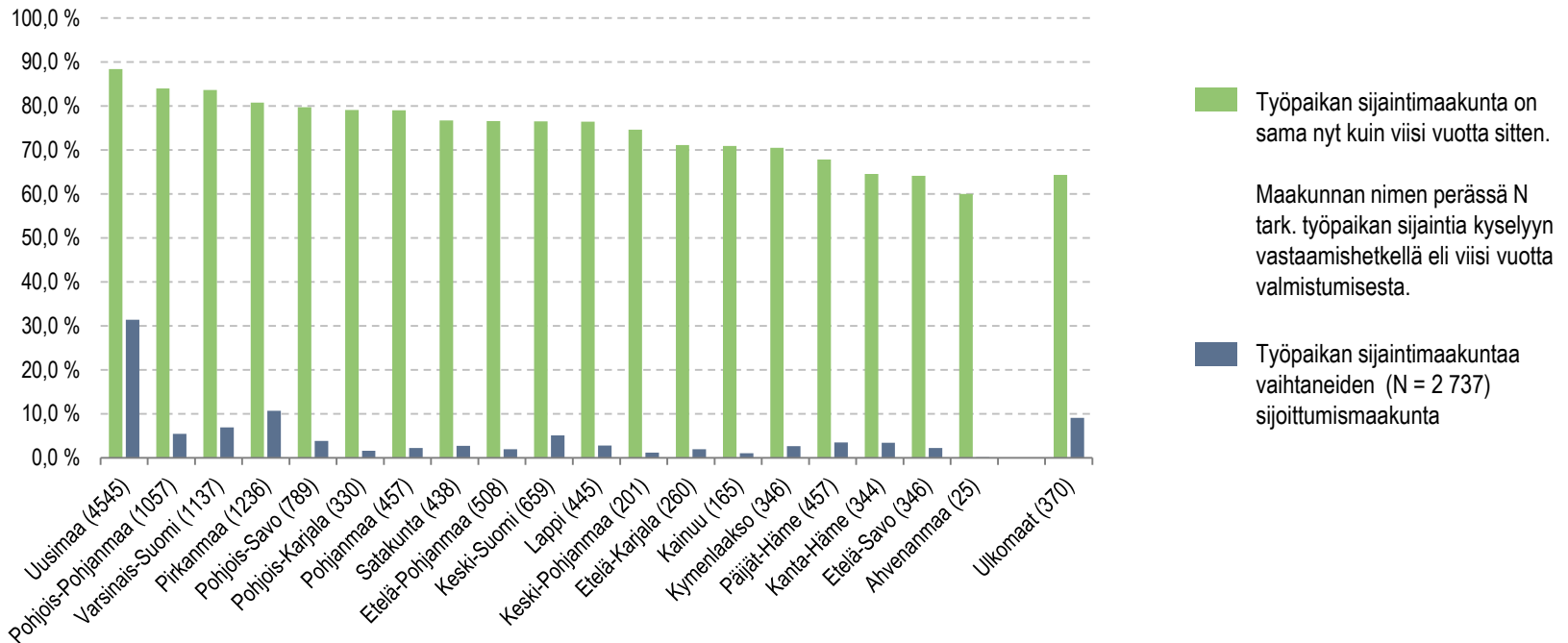
Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Työpaikan sijaintimaakunta heti AMK-tutkinnon suorittamisen jälkeen vs. viisi vuotta valmistumisesta

Aineisto (N = 14 115) uraseurannan kahdelta vuodelta (valmistuneet 2013 ja 2014, kyselyt 2018 ja 2019).

Heti tutkinnon suorittamisen jälkeinen vs. nykyinen työpaikan sijaintimaakunta on vaihtunut joka viidennellä (19.4%). Näistä kaikista Uudellemaalle on muuttanut on noin joka kolmannes, Pirkanmaalle ja ulkomaille joka kymmenes.

AMK-tutkinnon suorittaneista vähiten (11.6 %) työn perässä maakuntaa vaihtaneita on Uudellamaalla, kun taas eniten Kanta-Hämeessä, Etelä-Savossa ja Ahvenanmaalla.

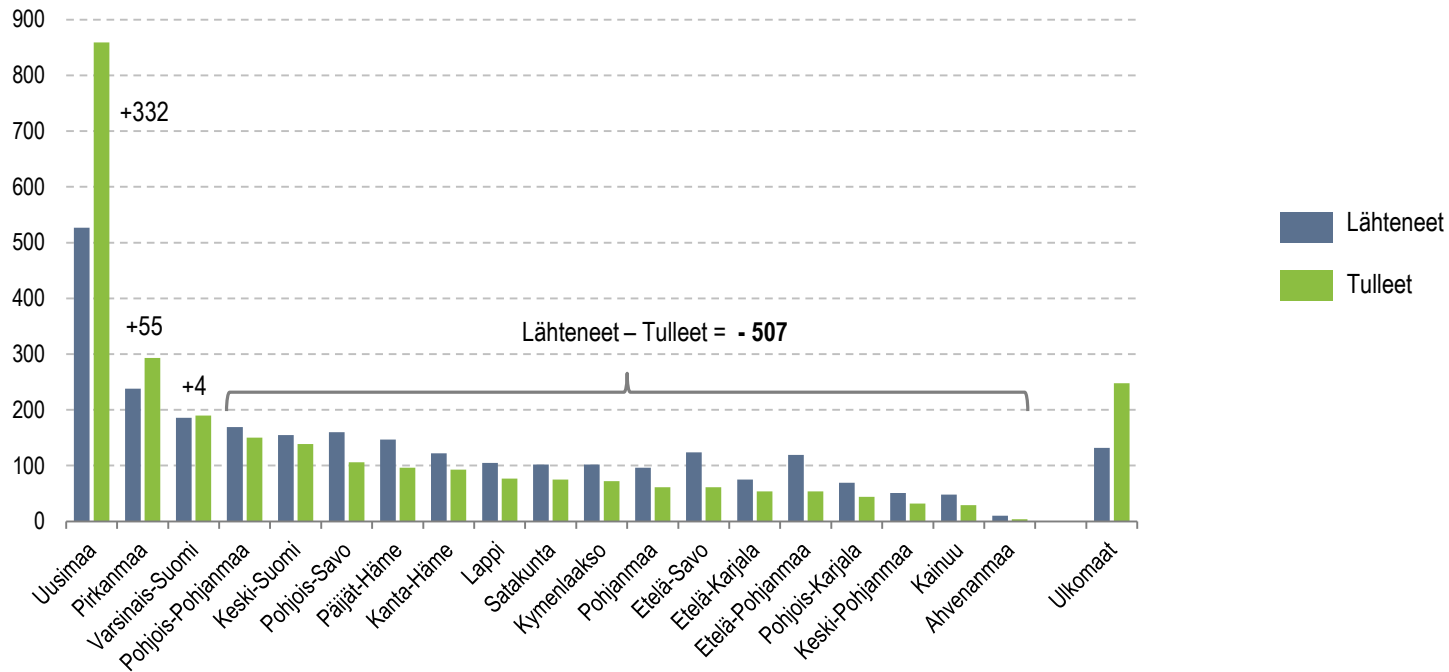
Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Työpaikan sijaintimaakunta heti AMK-tutkinnon suorittamisen jälkeen vs. viisi vuotta valmistumisesta

Aineisto (N = 14 115) uraseurannan kahdelta vuodelta (valmistuneet 2013 ja 2014, kyselyt 2018 ja 2019) on rajattu niin, että molemmilta ajankohdilta löytyy työpaikan sijaintitieto.

Heti tutkinnon suorittamisen jälkeinen vs. nykyinen työpaikan sijaintimaakunta on vaihtunut noin **joka viidennellä** kyselyyn vastanneilla.

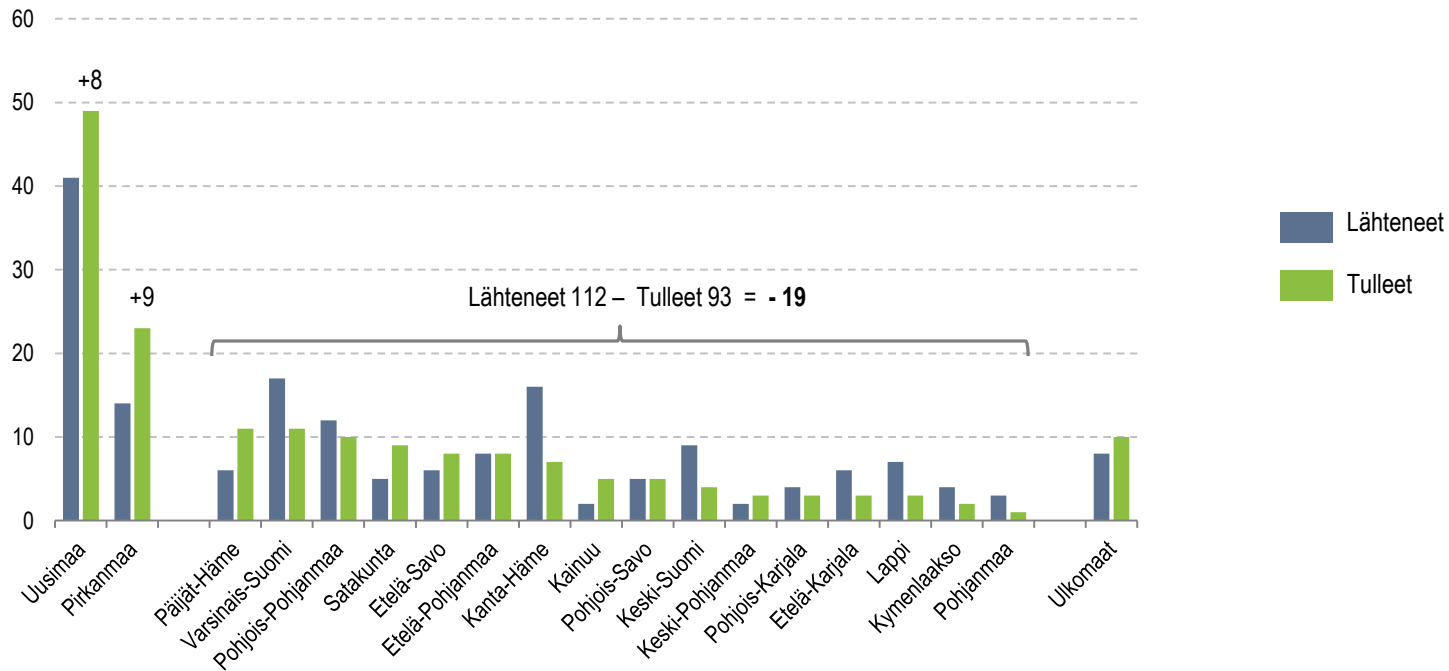
Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Työpaikan sijaintimaakunta heti YAMK-tutkinnon suorittamisen jälkeen vs. viisi vuotta valmistumisesta

Aineisto (N = 1 638) uraseurannan kahdelta vuodelta (valmistuneet 2013 ja 2014, kyselyt 2018 ja 2019) on rajattu niin, että molemmilta ajankohdilta löytyy työpaikan sijaintitieto.

YAMK-tutkinnon suorittaneilla maakuntien välinen muutto on jo selvästi pienempää verrattuna AMK-tutkinnon suorittaneisiin. Heti tutkinnon suorittamisen jälkeinen vs. nykyinen työpaikan sijaintimaakunta on vaihtunut vain noin **joka kymmenennellä** kyselyyn vastanneilla.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

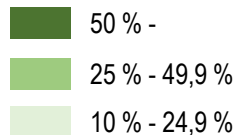
Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

AMK-tutkinnon vuosina 2013 ja 2014 suorittaneiden työpaikan työllistymismaakunta valmistumisvuonna

Ammatti- korkeakoulu	N	Uusimaa	Varsinais- Suomi	Sata- kunta	Kanta- Häme	Pirkan- maa	Päijät- Häme	Kymen- laakso	Etelä- Karjala	Etelä- Savo	Pohjois- Savo	Pohjois- Karjala	Keski- Suomi	Etelä- Pohjan- maa	Pohjan- maa	Keski- Pohjan- maa	Pohjois- Pohjan- maa	Kainuu	Lappi	Ahvenan- maa
Centria amk	767	7 %	1 %	1 %	0 %	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	1 %	3 %	10 %	36 %	36 %	0 %	1 %	0 %
Diakonia-amk	1 082	51 %	5 %	7 %	1 %	5 %	1 %	1 %	1 %	4 %	5 %	1 %	6 %	1 %	0 %	0 %	10 %	1 %	1 %	0 %
Haaga-Helia amk	2 552	91 %	1 %	0 %	1 %	2 %	2 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Humanistinen amk	379	46 %	6 %	0 %	2 %	6 %	2 %	2 %	1 %	1 %	5 %	6 %	8 %	2 %	1 %	1 %	8 %	1 %	3 %	0 %
Hämeen amk	1 503	24 %	7 %	2 %	33 %	23 %	4 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %
Jyväskylän amk	1 619	13 %	1 %	1 %	1 %	6 %	1 %	1 %	0 %	2 %	3 %	1 %	64 %	2 %	1 %	1 %	2 %	0 %	0 %	0 %
Kaakois-Suomen amk	2 177	18 %	2 %	1 %	1 %	3 %	5 %	27 %	3 %	26 %	5 %	2 %	5 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %	0 %
Kajaanin amk	489	10 %	1 %	0 %	0 %	2 %	1 %	0 %	0 %	0 %	9 %	2 %	2 %	1 %	0 %	1 %	17 %	53 %	2 %	0 %
Karelia-amk	954	10 %	1 %	1 %	0 %	2 %	1 %	1 %	3 %	3 %	4 %	69 %	2 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %	1 %	0 %
Lahden amk	1 255	29 %	3 %	1 %	3 %	4 %	51 %	3 %	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %
Lapin amk	1 398	8 %	1 %	0 %	1 %	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	1 %	1 %	1 %	1 %	23 %	1 %	57 %	0 %
Laurea-amk	2 320	90 %	2 %	0 %	3 %	2 %	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Metropolia amk	3 972	90 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Oulun amk	1 854	8 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	2 %	73 %	2 %	6 %	0 %
Polisi-amk	48	33 %	8 %	2 %	8 %	10 %	2 %	10 %	0 %	2 %	4 %	2 %	4 %	0 %	6 %	0 %	4 %	0 %	2 %	0 %
Saimaan amk	683	14 %	1 %	0 %	1 %	2 %	1 %	7 %	63 %	4 %	1 %	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %
Satakunnan amk	1 462	7 %	17 %	58 %	1 %	12 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %
Savonia-amk	1 785	10 %	1 %	1 %	1 %	3 %	1 %	1 %	1 %	5 %	64 %	3 %	4 %	0 %	0 %	0 %	3 %	2 %	1 %	0 %
Seinäjoen amk	1 124	7 %	2 %	4 %	1 %	7 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4 %	62 %	6 %	3 %	3 %	0 %	0 %	0 %
Tampereen amk	2 522	10 %	3 %	2 %	3 %	73 %	1 %	0 %	0 %	1 %	1 %	0 %	3 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %
Turun amk	2 585	10 %	79 %	3 %	1 %	3 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Vaasan amk	807	9 %	2 %	1 %	0 %	5 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	12 %	63 %	2 %	3 %	0 %	0 %	0 %
Arcada	619	91 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
Novia	873	21 %	14 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	54 %	4 %	0 %	0 %	0 %	5 %

Vuonna 2013 ja 2014 AMK-tutkinnon suoritti 45 579 opiskelijaa (Lähde: vipunen.fi).

Ko. vuosille näistä työllistymismaakuntatieto on 34 829:lla eli 76,4 %:lla ko. vuosina valmistuneista (Lähde: Tilastokeskus).

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

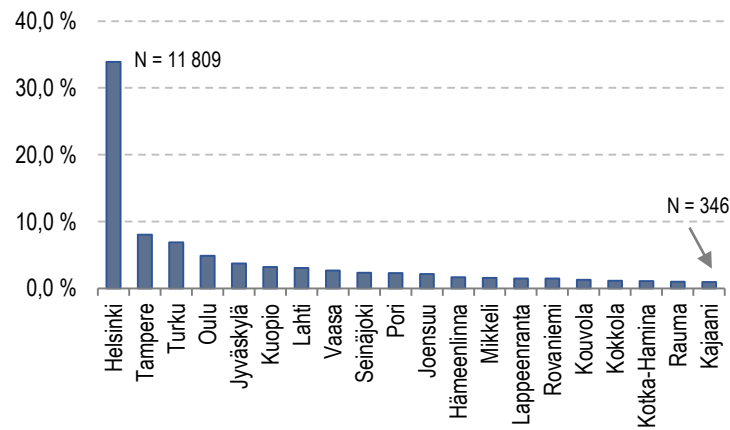
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

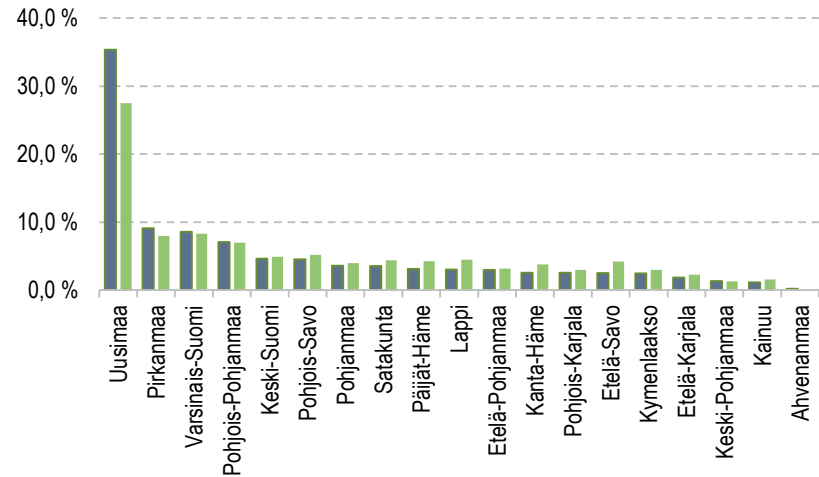
Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

AMK-tutkinnon vuosina 2013 ja 2014 suorittaneiden työllistymisseutukunta ja –maakunta valmistumisvuonna

Työllistymisseutukunta

Työllistymismaakunta ja maakunnassa amk-tutkinnon suorittaneet

Vuosina 2013 ja 2014 AMK-tutkinnon suoritti 45 579 opiskelijaa (Lähde: vipunen.fi).
Ko. vuosille näistä työllistymismaakuntatieto on 34 829:lla eli 76,4 %:lla (Lähde: Tilastokeskus).

Vasemmalla kuvassa ovat ne seutukunnat, joihin on työllistynyt vähintään 1.0 % koko maassa valmistuneista (ja joista on siis olemassa työllistymisseutukuntatieto). Kyseiset 20 seutukuntaa (70:stä) käsittävät yhteensä 85.2 % kaikista vuosina 2013 ja 2014 työllistymisseutukuntatiedon omaavista.

Oikeanpuolimmaisessa kuvassa sama maakunnittain (kuvassa kaikki työllistymissijaintitiedon omaavat 34 829 valmistunutta).

■ Työllistymismaakunta
■ Maakunnassa suoritettujen amk-tutkintojen osuus koko maan amk-tutkinnoista

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

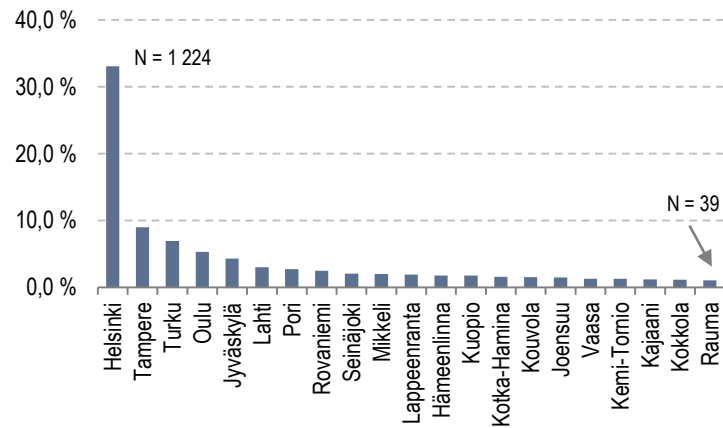
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

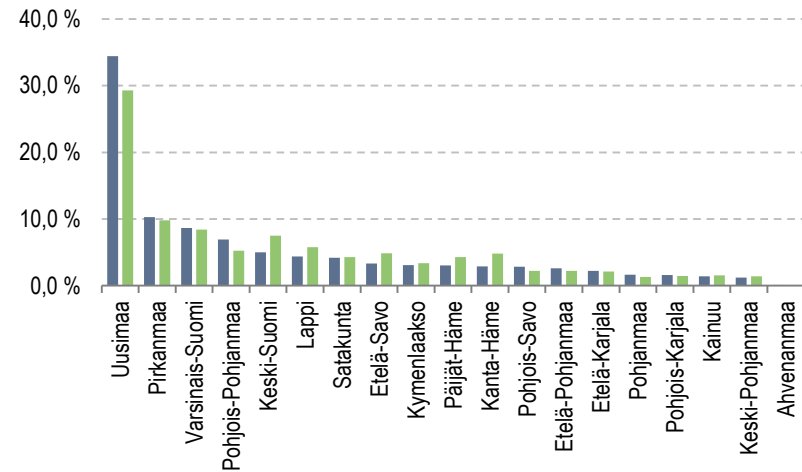
Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

YAMK-tutkinnon vuosina 2013 ja 2014 suorittaneiden työllistymisseutukunta ja –maakunta valmistumisvuonna

Työllistymisseutukunta

Työllistymismaakunta ja maakunnassa yamk-tutkinnon suorittaneet

Vuosina 2013 ja 2014 YAMK-tutkinnon suoritti 4 062 opiskelijaa (Lähde: vipunen.fi).
Ko. vuosille näistä työllistymismaakuntatieto on 3 701:llä eli 91.1 %:lla (Lähde: Tilastokeskus).

Vasemmalla kuvassa ovat ne seutukunnat, joihin on työllistynyt vähintään 1.0 % koko maassa valmistuneista (ja joista on siis olemassa työllistymisseutukuntatieto). Kyseiset 21 seutukuntaa (70:stä) käsittävät yhteensä 86.9 % kaikista vuosina 2013 ja 2014 työllistymisseutukuntatiedon omaavista.

Oikeanpuolimmaisessa kuvassa sama maakunnittain (kuvassa kaikki työllistymissijaintitiedon omaavat 3 701 valmistunutta). Erot maakuntien välillä ovat pienet - erottuvimpana ovat Uusimaa (työllistää enemmän kuin kouluttaa) sekä Keski-Suomi, Kanta-Häme, Etelä-Savo ja Lappi (kouluttavat enemmän kuin työllistävät).

■ Työllistymismaakunta
■ Maakunnassa suoritettujen amk-tutkintojen osuus koko maan amk-tutkinnoista

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

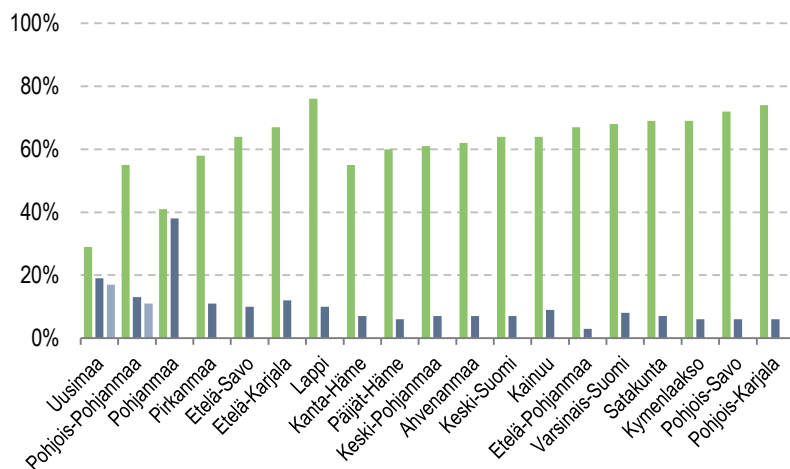
Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vuosina 2013 ja 2014 AMK-tutkinnon suorittaneiden työpaikan sijaintialue valmistumisvuonna

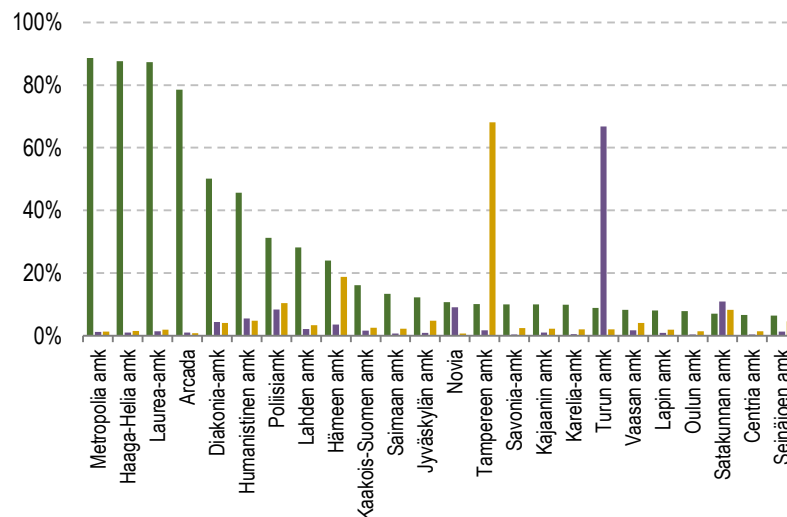
Maakuntiin sijoittuminen

Amk-tutkinnon suorittaneiden työpaikan sijaintimaakunta valmistumisvuonna (2013 tai 2014). Maakunnittain (Uuttamaata ja Pohjanmaata lukuun ottamatta) suhteellisesti selkeästi eniten tulee maakunnan ”omasta” ammattikorkeakoulusta.

- ✓ Uudellemaalle sijoittuvista 2/3 on amk-tutkinto suoritettuna Metropoliassa, Laureassa tai Haaga-Heliassa.
- ✓ Pohjois-Pohjanmaalle sijoittuvista amk-tutkinnon suorittaneista joka neljäs tulee Lapin tai Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulusta.
- ✓ Pohjanmaalle amk-tutkinnon suorittaneita tulee lähes yhtä paljon Vaasan ja Novian ammattikorkeakouluista.
- ✓ Ahvenanmaalle ensimmäisen työpaikan vastaanottaneista yli 60 % on suorittanut tutkintonsa Noviaassa.

Helsingin, Tampereen ja Turun seutukuntiin sijoittuminen

Lähde: Tilastokeskus

Maamme ammattikorkeakouluissa amk-tutkinnon suorittaneiden työpaikan sijoittuminen kolmen merkittävimmin työllistävään seutukuntaan (49 % kaikista)

- Helsingin seutukuntaan (34 % kaikista maamme amk-tutkinnon suorittaneista)
- Tampereen seutukuntaan (8 %)
- Turun seutukuntaan (7 %)

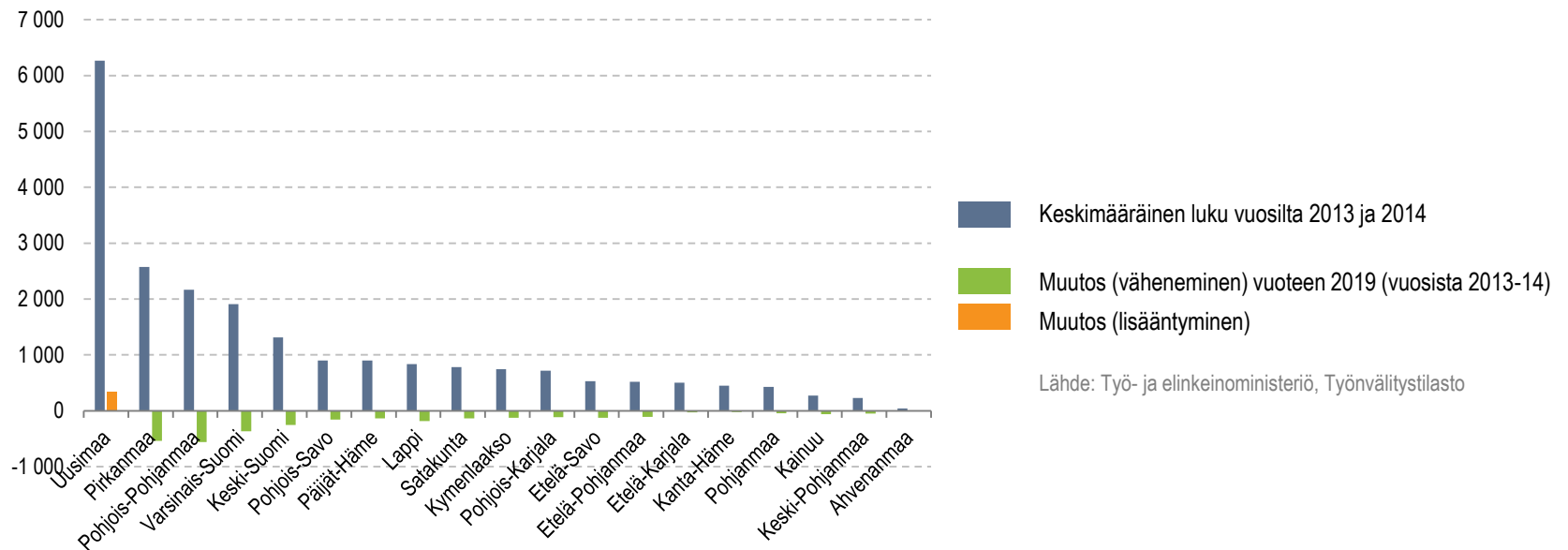
Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Alemman korkeakoulututkinnon vuosina 2013 ja 2014 suorittaneet työttömät työnhakijat

Vuosina 2013 ja 2014 keskimäärin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita **työttömiä työnhakijoita** oli 22 100 ja vuonna 2019 reilut 10 % vähemmän (19 450). Ainoana maakuntana työttömyyden kasvua oli Uudellamaalla, mutta alue onkin ollut erittäin merkittävä alemman korkeakoulututkinnon muuttovoittoalue koko 2010 -luvun. Ja vaikka pääkaupunkiseudulla alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita työttömiä työnhakijoita on enemmän verrattuna muihin maakuntiin, niin suhteellisesti ottaen Uudenmaan tilanne ei juurikaan poikkea muista maakunnistamme. Tilanne kuitenkin viittaa osaamispääoman voimakkaasta suuntautumisesta edelleen pääkaupunkiseudulle. Ala-/tutkintokohtainen tarkastelu aluekohtaisesti olisi varsin mielenkiintoinen – löytyykö aloja/tutkintoja, joilla on painoarvoltaan liikaa koulutettua väestöä suhteessa työelämän tarpeeseen.

Suhteutettuna kaikkiin työttömiin työnhakijoihin, vuosina 2013 ja 2014 **alemman korkeakoulututkinnon** suorittaneet muodostivat 7,1 % osuuden (alkuvuodesta 2013 loppuvuoteen 2014 mentäessä hienoista kasvua) kaikista maamme työttömistä työnhakijoista. Kun em. vuosista nykyhetkeen (2019) kaikkien työttömien työnhakijoiden osuus on laskenut, niin alemman korkeakoulututkinnon suorittaneilla se onkin noussut noin prosenttiyksikön (8,0 %:iin), ylemmillä samansuuntaisesti (6.4 %:sta --> 7.2 %:iin).

Vinuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Havaintoja ammattikorkeakouluista valmistuneiden alueellisesta sijoittumisesta

Liikkuvuuden tarkastelun perusteella voidaan todeta, että amk-tutkinnon suorittaneet muuttajat ovat alttiita muuttamaan ja sijoittumaan Uudellemaalle. Tämä on samassa linjassa muiden korkeasti koulutettujen muuttoliiketutkimusten kanssa: korkeakoulutetut ja henkilöt, joilla on paljon inhimillistä pääomaa, ovat erityisen alttiita muuttamaan suuren väestöpohjan alueille.

Muut suuret kaupunkialueetkaan eivät tahdo onnistua hillitsemään pääkaupunkiseudun vetovoimaa. Ilmiötä on kutsuttu rakenteelliseksi epätasapainotilaksi. Luovuttavat alueet menettävät ikään kuin ilmaiseksi sen koulutuspääoman, koulutusinvestoinnin ja se alue, joka vastaanottaa näitä korkea-asteen suorittaneita saa ikään kuin ilmaiseksi ison tulevaisuuspanoksen ja inhimillistä pääomaa. Inhimillisen pääoman ja aktiivi-ikäisen väestön keskittymien muuttoliikkeen johdosta etenkin Uudellemaalle kasvattaa maakuntien välisiä tuloeroja erityisesti pidemmän ajanjakson aikana.

Uraseurantakyselyssä ja muiden sijoittumis- ja liikkuvuusteema sivuavien tutkimusten perusteella Uudenmaan jälkeen varsinkin Pirkanmaan ja jossain määrin myös Varsinais-Suomen tilanne on hyvä verrattuna muihin maakuntiin korkeasti koulutetuissa. Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen edullista asemaa selittävät monet tekijät, kuten paremmat työskentelymahdollisuudet ja laajemmat mahdollisuudet itsensä kehittämiseen - niin sivistämiseen kuin harrastamiseen – ja muut ns. pehmeät vetovoimatekijät (ilmapiiri, yleinen ”fiilis”, ympäristön viihtyisyys) sekä hyvä saavutettavuus suhteessa pääkaupunkiseutuun.

Sijoittumis- ja liikkuvuustarkastelun tulokset vahvistavat omalta osaltaan ammattikorkeakoulujen merkitystä oman alueen, maakuntansa työvoiman sekä yrittäjien tuottajana. Ammattikorkeakouluilla on aluevaikuttavuutta sekä opetuksen että tutkimus- ja kehittämistoiminnan kautta, mutta asiantuntevan ja ammattitaitoisen työvoiman tuottaminen omalle alueella on kiistatta aluevaikuttamisen tehtävistä se merkittävin.

Kestävä ja hyvinvointia -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Kiitos!

Lisätietoja:

ismo.kinnunen@oamk.fi
satu.helmi@tuamk.fi

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF
APPLIED SCIENCES

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Tampereen
ammattikorkeakoulu

OPISKELUN JA
KOULUTUKSEN
TUTKIMUSSÄÄTIÖ

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto